

Je doel missen: zonde!!

Preek n.a.v. Efeziërs 4:17-24

Ds. Maarten van Loon (Dalfsen-Oost), september 2013

Deze preek is gehouden op de tweede zondag van het project Feest van Genade in een jongerendienst. Dit project heeft in september/oktober 2013 in Dalfsen-Oost gedraaid en heeft in meerdere opzichten veel gebracht.

Liturgie

Lied als 'votum': zingen: Opwekking 604

Groet van God (met het 'Amen' uitgesproken door de voorganger)

Zingen: Psalm 147: 1 en 3 'Lof zij de Heer, goed is het leven ...'

Gebed

Schriftlezing: Efeziërs 4: 17-24

Zingen: Opwekking 624 'De woorden die U sprak, Heer, ben ik alweer vergeten'

Introductie op het thema

Inleiding (tekst in apart bestand)

Filmpje van denkstof

Preek

Zingen: Opwekking 389 'Create in me a clean heart'

Zingen: Opwekking 616 'Houd me dicht bij u'

Geloofsbelijdenis – uitgesproken

Zingen: Opwekking 657

Gebed

Collecte [filmavond aankondigen: le gamin au vélo]

Solozang tijdens de collecte van 'Herstel mijn eerste liefde'

Zingen: Opwekking 708

Zegen

Preek

[1=zwart]

Wat is zonde nou eigenlijk?

Om dat goed uit te leggen moeten we helemaal naar het begin, naar de schepping. In de het filmpje gebeurde dat ook al. Dus ik kan kort zijn.

God heeft de mens geschapen naar zijn beeld. Weet je wat dat betekent? Dat betekent dus dat jij, jij, ..., en ik geschapen zijn met de bedoeling dat jij, ik [2]

- zou liefhebben
- goed zou spreken over een ander
- anderen zou helpen, gericht zijn op het belang van de ander

- kortom: zouden gaan leven op een manier die alleen maar mooi en gelukkig is: voor God, voor anderen, voor jezelf. Gewoon helemaal gaaf. Daarvoor schiep God mensen. Ons. Jou ... mij.

Samengevat zou je kunnen zeggen: dat je zou *leven* en [anderen] *laten leven*. [3] En dan heb ik het over het pure, zuivere leven, zonder wanklank.

En juist dat is waar de zonde een stevige spaak in het wiel steekt. [3.1] Zonde is juist: níet zo zijn, dat je niet zo bent als God je bedoeld heeft.

In de Bijbel komen diverse woorden voor zonde voor. En één daarvan die het vaakst voorkomt is: [3.2] missen, je doel missen, falen.

Het gevolg van de zondeval is dus dat wij mensen ons doel missen [de dingen die ik net noemde dus]. We zijn met andere woorden – een woord dat ook in Ef. 4 staat – vervreemd van God. Van Gods bedoeling met ons. Ik zeg het nu even zwart-wit. Want zeker als christen moet je meer zeggen, we zijn niet alleen maar vervreemd.

Maar goed – even over die vervreemding. Ik vond het zo mooi dat die jongen/man in het filmpje iets vertelde over dat hij dat ergens ook zo voelde. Hij zegt op een gegeven moment: ‘er is iets mis; ik voel dat we gemaakt zijn voor iets mooiers; ergens is er een herinnering ...’

Ik herken dat. Dat gevoel: er klopt iets niet. Met deze wereld niet. Maar ook niet met mij. Dingen die ik zeg, doe, dingen die ik misschien eigenlijk niet eens wil, maar toch doe. Toch weer een sneer. Toch weer denk: nou, die Maarten kan er wat van. Toch even iemand aan de kant zet.

Misschien herken je het – ergens diep van binnen. [zou natuurlijk kunnen: je herkent het niet; ga dan voortaan eens met die bril kijken: klopt dit allemaal wel? Is dit nou de bedoeling?]

En als je het herkent – weet je, dan is dat die vervreemding. Dat je voelt: zoals het is, zoals ik ben: dat beantwoordt niet aan Gods goede bedoelingen. Romeinen 3 zegt hiervan: als mens mis je God glorie. Zegmaar: zijn glorieuze = mooie, prachtige bestemming met het leven.

Kijk –en dat is nou wat zonde is!

Wij als mensen leven onder het niveau waarvoor we geschapen zijn. Misschien wel ver onder dat niveau en soms misschien zelfs wel heel ver onder dat niveau. Dat is niet het enige wat ik vandaag te zeggen heb – maar dit is wel een belangrijk inzicht. [Nogmaals: probeer 's zo naar de dingen te kijken] Als je dat ziet, zie je dus ook de zonde in al z'n verschijningen. En voel je misschien ook het gemis, komt er een 'herinnering' boven. [mooie uitspraak in 't filmpje]

Dat was de eerste Bijbelse lijn. Zonde dus als vervreemding van je bestemming.

[4=zwart]Even kort een lijntje erbij. Heeft hier alles mee te maken.

Ik vroeg net: herken je het? Voel je het? Die vervreemding. Ik hoop het! Want – en dat is die tweede lijn - de Bijbel zegt: veel mensen voelen dat helemaal niet. Ze stoppen het weg, ze houden hun hart gesloten. Hun denken raakt verward. Besef van goed en kwaad raakt verstoord.

En, jongelui, wat Paulus daar schrijft over zijn tijd, over vervreemding, dat kun vandaag ook zien.

Neem nou die site waar je je kunt aanmelden om een partner voor overspel te vinden: Second Love [5]. Moet kunnen, vinden we er uiteindelijk als Nederlandse samenleving van. Ieder is zelf verantwoordelijk. En ach, het brengt een beetje spanning in het leven, geeft er wat kleur aan. Is het allemaal niet zo grijs ...

Hier vind je nou een voorbeeld van wat Paulus in Ef. 4 zegt over het [5.1]afgestompt zijn en dan totaal andere dingen gaan doen, je overgeven aan zedeloosheid. Elders zegt hij er nog bij: [5.2]je gaat totaal omgekeerd denken: wat goed is ga je als stom, saai zijn en wat fout is ga je aanprijzen. Dat is je van het! Precies die advertentie van Second Love.

Maar snapt nou helemaal niemand dat dit veel en veel meer kapot maakt dan je lief is? Dat God de intimiteit en seksualiteit zo gemaakt heeft, dat dit – zegmaar – niet werkt?

Ik denk wel eens: alleen als je dat gevoel wegstopt of negeert – als je niks aanvoelt van dat gemis, kun je dit soort sites maken. Alleen al dat iemand het maakt ... In vers 19 [oude vertaling] staat dat men uit allerlei onreinheid zelfs winst probeert te slaan. Nou – wat dacht je, dat zo'n overspel site dat gratis deed? Dat iemand belangeloos tijd en energie heeft besteed om maar zoveel mogelijk mensen aan hun gerief te laten komen?

[6]Nog een keer: vs. 19: winst slaan uit onreinheid. Ja, want wie strijken hier en hier [6.1] het geld op? En onder welke valse voorwendselen zijn die jonge vrouwen daar misschien wel niet terecht gekomen?

En wat dacht je van het niveau van allerlei TV-programma's? Iemand zei eens: als het publiek onrein is, dan moeten de programma's dat ook maar zijn.

Dat is nou in een modern jasje wat Paulus ook al beschrijft. En jongelui en iedereen hier: dat ademen wij in, al die onreinheid. En we gaan vaak bijna denken dat het normaal is ...

[7]Nog een keer: wat is zonde nou eigenlijk?

Zonde is dus: niet beantwoorden aan je bestemming. Ver onder je niveau leven. En als we dat aanvoelen zijn we een heel eind. Want we leven in een wereld/omgeving waar dit [veelal] niet aangevoeld wordt.

Maar als we het aanvoelen – en probeer dat echt, kom bij je diepere gevoel! – dan voel je ook het volgende aan, en dat is best een belangrijke:

Zonde is niet zozeer dat je een gebod of zo overtreedt. Een gebod dat je in de Bijbel aantreft. Als er staat dat iets niet mag, nou dan mag het niet. En als er niet staat dat het niet mag ... nou, dan mag het wel.

Natuurlijk, wij zullen ons goed moeten luisteren naar wat de Bijbel zegt. Ons er gewoon aan houden als God zegt: dit of dat moet je niet doen; en dat juist wel. [8]Maar nog veel belangrijker is dat we ons denken [mindset, dus ook hart] door de Bijbel, door God, door Jezus wordt gevormd. Dat we gaan kijken vanuit die oorspronkelijke bedoeling van God. En zelf ook zo gaan denken. Want ook wat ons denken betreft – en meer in het algemeen nog: alles wat niet naar buiten komt, maar wel in ons is, leeft – leven we zo onder ons niveau. [Dit komt nog wel terug.]

[9=zwart]

Zo langzaam aan is het tijd om dit alles eens toe te passen op een paar concrete dingen, uit het leven gegrepen. De eerste is tongzoenen. Gelijk even een kanttekening: het lijkt misschien wel of seksuele zonden extra erg zijn of zo. Zo meteen tongzoenen als voorbeeld. Zonet in dat filmpje ging het over overspel. Misschien wordt het vaak in preken als voorbeeld gegeven – weet ik net. Maar het kan nu lijken alsof we in de kerk vinden dat seksuele zonden het allerergst zijn.

Maar als je dat idee hebt – en dat kan ik me voorstellen – dan wil ik dat krachtig tegenspreken!

Seksuele zonden [seksualiteit is veel breder dan met elkaar naar bed gaan] zijn echt niet erger of zo dan andere zonden.

Maar waarom begin ik er dan vanmiddag toch over? Nou – omdat juist op seksueel gebied zo ontzettend veel mis gaat en dat dit vaak zo diep ingrijpend is. Seksualiteit is het meest tere dat God geschapen heeft. En juist op dit punt is zo verschrikkelijk veel vervreemding van Gods scheppersbedoeling. Hier gaat veel kapot. Hier kun je bij jezelf en/of een ander zo ontzettend veel kapot maken. Hier heeft de zondeval ontzettend huisgehouden.

En laat ik gelijk nog een misverstand opruimen. Want wat ik niet graag zou willen is dat je straks met het gevoel de kerk uit gaat van: ik heb op m'n kop gekregen. De jongeren hebben het weer fout gedaan – die zijn fout bezig. Die zullen wel ...

Dat is niet mijn bedoeling. Dat zou ook hartstikke oneerlijk zijn, want: ouderen zondigen net zo goed, op allerlei terreinen . En trouwens: geloof maar niet dat het seksuele daar niet bij is! Nou en of wel. Maar ik begin hierover omdat ... jij ... en jij ... en jij ... jullie veel te mooie schepsels zijn van God. Je bent veelste veel waard om beschadigd te raken. God heeft je voor iets heel moois bedoeld. En wat

seksualiteit betreft: veel mooier dan wat wij ervan maken. En nu zeg ik wij, want ik sluit mezelf erbij in en ik weet zeker dat we ons allemaal erbij in moeten sluiten, ook als we al over de 80 zijn!

* * *

Dan ga ik het nu over tongzoenen hebben. Tongzoenen dat – laat ik het maar zeggen – tegenwoordig vrij normaal is. Je ontmoet elkaar, heb zo goed en zo kwaad als dat gaat, een gesprek [de muziek staat immers hard] en dan wordt er op een gegeven moment ge-tong-zoend. Zo gaat dat – toch?

De vraag die ik hier vanmiddag bij stel – die ligt nu voor de hand – en die is: zou dit nou horen bij Gods scheppersbedoeling, bij hoe Hij seksualiteit bedoeld heeft? Want is tongzoenen eigenlijk niet heel....intiem? Want je maakt mij niet wijs dat je dan niet met iets intiems, iets seksueels bezig bent. Laten we eens proberen te kijken met de scheppingsbril op. Ik doe het vragenderwijs, je mag voor jezelf de antwoorden geven.

De eerste vraag: voor wie is onze seksualiteit bedoeld? Dat is toch voor degene met wie je het leven deelt? Of in ieder geval degene met wie je op weg bent het leven te gaan delen. Als je verkering hebt bijvoorbeeld. Natuurlijk – die kan uitgaan. En hoever je gaat met elkaar zoenen en aanraken op meer intieme plekken zal, als het goed is, gelijk opgaan met de zielsverbondenheid die je voelt. Ik kan wat ik bedoel niet mooier zeggen dan zoals het in het huwelijksformulier staat: ‘de Schepper wil een ring van trouw zien rond de intieme liefde’. Herken je dat als zegmaar scheppingsgedachte?

De tweede vraag, wat minder hoogdravend: kijk, ik ben getrouwd met Tineke. Met haar mag ik volledig van seksualiteit genieten. Wat denk je dat zij ervan zou vinden als ik met iemand zou zoenen? Gewoon iemand die ik op een avond ergens ontmoet. En zonder verdere verplichtingen, gewoon omdat het wel een keertje lekker is? Hopelijk voel je aan wat ik bedoel: met iemand zoenen is geen neutrale bezigheid. Echt niet.

De derde vraag: heeft wel te maken met de vorige. Waarom doe je het eigenlijk? Voor je eigen genot? Of ben je gericht op die ander? Wil je – als jongen – gewoon zoveel meiden scoren? Hoe zuiver klinkt dat – als dat zo is? Waarom doe je het eigenlijk? Geeft het misschien een goed gevoel? Het gevoel dat je – wanneer je een jongen of een meisje scoort – gezien wordt? Meetelt? En ik kan me dat best voorstellen. We vinden het allemaal belangrijk en prettig dat anderen ons het gevoel geven dat we er mogen zijn. Op allerlei manieren. En wanneer je dan een jongen of een meisje scoort en met die ander zoent dan kan dat een goed gevoel geven. Maar klopt het eigenlijk wel? Want je bent bezig elkaar te gebruiken voor jouw goede gevoel. Voor jouw gevoel van eigenwaarde. En eigenlijk is dát vooral zonde. Dat je jouw gevoel van eigenwaarde gaat zoeken in waardering van anderen, bijv. doordat je met elkaar zoent terwijl er van liefde nog helemaal geen sprake is. Maar daar hoef je je eigenwaarden helemaal niet uit te halen. God zegt: haal je eigenwaarde uit de zekerheid dat Ik jou liefheb, dat Ik jou kostbaar vind en dat Ik voor jou zal zorgen. Probeer dat toch niet bij elkaar te scoren, en creëer ook niet zo’n sfeer van dat er gescoord moet worden.

Dit was vrij uitgebreid, n.a.v. tongzoenen, maar eigenlijk ook meer i.h.a. over seks en seksualiteit. Ik heb al gezegd: zonden op dat gebied zijn niet extra erg of zo – die sfeer hebben we misschien, zeker in het verleden, teveel opgeroepen. Nee, andere dingen zijn minstens zo erg.

Heel kort een paar voorbeelden:[\[10\]](#)

- zou het Gods scheppersbedoeling zijn dat je je half of helemaal dronken over straat gaat, al lallend en brallend? Of leef je dan ver onder je niveau?
- zou het Gods scheppersbedoeling zijn dat anderen over de tong gaan? Dat je dus in feite jezelf verheft door die ander in een slecht daglicht te stellen?

Nou – neem het mee in de onderlinge ontmoetingen, het verenigingswerk enzovoort.

* * *

Ik kom bij het laatste stukje. En daarin gaat het erover dat: *God zich niet van ons heeft vervreemd.*

Tot nu toe hebben we het in een bepaald opzicht wat zwart-wit gehad over vervreemding. Want we hebben het nog niet gehad over wat God doet. Wat Hij doet aan die vervreemding van de mens. Genade is zijn tegengif tegen de vervreemding.[11]

Eigenlijk is dat wat genade echt is: God die in actie komt tegen de vervreemding. Daar gaat de hele Bijbel eigenlijk over.[11.1] Dan kun je denken aan God die zich als een genadige God laat kennen door Jezus te sturen en Hem voor al onze zonden[11.2], al onze vervreemding te laten boeten aan het kruis. Dat zal ik niet ontkennen, integendeel, want dat is het fundament waarop ons geloof rust.

Maar vaak laten we het daarbij: we weten, we geloven dat er vergeving is. Nogmaals: dat is ook zo. Maar kijk nou eens wat er in dit stukje in Ef. 4 staat over wat het leren kennen van Christus allemaal in je uitwerkt. Even een detail: er staat in vers 20 'leren kennen' in onze vertaling, maar eigenlijk staat er iets onvertaalbaars: zo hebben jullie Christus niet geleerd. En leren in de zin van: discipel zijn. Letterlijk: zo hebben jullie Christus niet ge-discipel-d. Je wordt gevormd naar zijn onderwijs. Zijn manier van zijn en doen.

Christus wil jouw denken vernieuwen.[11.3] Er staat in vers 23, tenminste zo lijkt het, dat je dat zelf moet doen. En inderdaad: de Bijbel ontkent nooit onze eigen verantwoordelijkheid. En tegelijk mag je biddend de vernieuwing van je denken, van je mindset [dat staat er], van God verwachten, door de Heilige Geest van Jezus. Dat is dat hele proces [wat Pls noemt in Ef. 4] van het afleggen van die oude mens en het aantrekken van de nieuwe mens.[11.4] Dat gaat met horten en stoten. Je voelt het met je hele wezen. En je mag er naar verlangen.

Het is de genade die God je geven wil. Dat je nu al bezig mag zijn met het tegengaan, het ongedaan maken van die vervreemding. En ik kan je vertellen: dat is een strijd met nederlagen en overwinningen. Maar leven volgens Gods bedoeling met het leven is echt oneindig veel mooier dan wat wij normaal zijn gaan vinden.[11.5]

Laten we als les meenemen: die bedoeling van God. Die zo fantastisch was – nee: is. En daarnaar verlangen in je eigen leven. In ons leven dat we samen hebben. Waarin we elkaar meenemen en als het nodig is het ook tegen elkaar zeggen: 'zoiets doe je niet!' 'Doe normaal man!'

Zeg dat gewoon onderling maar tegen elkaar:

Hé, jij hebt toch verkering, wat zit je dan met die en die – doe normaal.

Hé, zo praat je niet over een ander.

Nee, want we hebben toch Christus leren kennen? We hebben toch de genade leren kennen?

Genade, het medicijn bij uitstek tegen vervreemding?!

Want genade is zoveel meer dan alleen maar [dat is al veel!] de boodschap dat God je je zonden vergeeft. Dat is zegt maar de basisverzekering. Maar bij het pakket hoort ook: God wil in je werken, je zijn liefde laten voelen: je bent mijn geliefde zoon/dochter. En wil in je een nieuw hart bewerken. Een nieuwe mindset. Ik heb mooie plannen met je!